

E. Gangl:

Četrta obletnica smrti brata staroste Oražna

Četrtrič se obnavlja smrtni dan prvega staroste Jugoslovenskega sokolskega saveza, brata dr. Ivana Oražna, ki se je dne 11. marca 1921. nenadoma preselil v kraljestvo nesmrtnikov. Njegov ljubljani «Zeleni hrib» na dolenski strani Ljubljane je zasenčilo plahutanje ledenomrzlih kril strašne Smrti, a hipoma se je bolelost kakor ostrina dvoreznega meča zajedla v vsako naše srce široko naše zemlje! Zastrmeli so naši pogledi v praznino, ki je nastala po njegovem odhodu: Ali ostanemo osiroteli, ko ni več njega, ki nam je kazal pot in s svojim sijajnim zgledom razvnel naša srca za veliko in edinstveno sokolsko stvar?

Ne tako, bratje! Oražnovo mišljenje in čuvstvovanje je ostalo dediščina in svojina nas vseh, ki smo dvignili glave iz neme bolečine in uprli poglede v jasno daljnih dni, prelivajočih se v blesku solca in toplote, ključočih, burno pozivajočih vsako zvesto in delovno roko k pozitivnemu ustvarjanju moralnih in materialnih dobrin, da jih sprejemaj vase in se z njimi poplemenituj ves naš narod, kakor je združen in objet v bratskem kolu našega Sokolstva!

Zdravniški odseki, ki so že osnovani ali se pa ravnokar snujejo v Savezu, v župah in društvih, so vidno in stalno znamenje neumrljivosti našega prvega staroste brata dr. Oražna, so dokaz, kako se bratje zdravniki zavedajo svoje velike in prevažne naloge v Sokolstvu, in so priča požrtvovalnosti in resničnega bratstva zdravnikov Sokolov. To so dediči Oražnove srčne dobrote, nasledniki njegove človekoljubnosti in obenem gradilci strokovne resnosti sokolske vzgoje in znanstvenega zanimanja zanjo.

Že dolgo let prej, preden je bila dejansko ustanovljena naša država, so objemali pogledi brata Oražna vso našo zemljo, neprestano hrepeneč iz mrzlih in v morje tujinstva se pogrezajočih severnih krajev proti jugu med brate Hrvate in Srbe, ki jih je hotel videti združene s Slovenci pod enim krovom, izmirjene v nebratskih spletkah in borbah, za vekomaj složne v sokolskih vrstah. Prepričan je bil, da polaga samo načelo sokolskega bratstva, sokolske enakosti in svobode, kakor jo pojmujejo mi, trdne, da, nerazrušne temelje našemu blagoslovnemu sožitju, ki troje plemen istega izvora veže, spaja in staplja v eno edinstveno celoto, moralno jako v svojih nraštenih in duševnih zakladih in fizično zdravo v pridobitvah sokolske telesne vzgoje.

«Oražnov dijaški dom», ki ostane trajna priča Oražnove plemenitosti, naj bi leto za letom dovajal v naše vrste mlade in sveže čete idealnih, v duhu Oražnovega jugoslovenstva vzgojenih in strokovno usposobljenih mož, tako da bi naše pomlajevanje in nadomeščanje nastopajočih izgub prihajalo iz ustanove Oražnovih bratskih radodarnih rok. Saj je tedanji dekan medicinske fakultete ljubljanske univerze ob Oražnovem odprtem grobu dal zagotovilo: «Mi vsi, dijaštvo in profesorji, ki smo ena bratovska skupnost, zvezana po skupnem delu in stremljenju, čutimo danes novo moč v najtežjih naših bojih in naporih. Silo te moči čutimo tem bolj, ker je prišel ta tvoj velikodušni dar v prid našim ubožnim medicincem iz tvojih rok, plemeniti Jugosloven, in rok tvojih, ki si bil Jugosloven v besedi in dejanju ... V naši

mladini boš imel lep, vreden, kipeč spomenik! Lahko naj ti bo v naši zemlji, prijatelj! Delo prevzamemo mi, ti pa v miru počivaj!»

Delo prevzamemo mi! Delo v zmišlu načel brata dr. Oražna, delo v smeri njegovega jugoslovenskega mišljenja, delo v duhu njegovega sokolskega prepričanja in njegovega jeklenega, čistega, neomajnega značaja!

In ne vprašajmo se ob četrti obletnici smrti našega prvega staroste samo, kdo dela, vprašajmo se rajši, kako dela; vprašajmo se, je li delo vsakega posameznika v čast in poveličanje spomina brata Oražna, je li vsako dejanje cvetje na njegov grob, ali pa je morda oskrunjenje te svete gomile — ali je morda dokaz, da nismo vredni, da nam je slovenska mati rodila jugoslovenskega Sokola brata dr. Ivana Oražna!

Roko na srce! Kje je lep, vreden, kipeč spomenik? V vrstah onih, ki polagajo tri prste na sokolski prapor!

Dušan M. Bogunović:

Sokolstvo u Južnoj Srbiji

Južna Srbija jeste deo naše domovine, koji je pripao nama posle značajnoga balkanskoga rata. S nacionalnoga gledišta ona je koevka srpskoga dela našega naroda, gdje se razvijala kultura, život i najsijajnija doba toga dela našega naroda. Tu se nalazi historijsko Kosovo, carski grad cara Dušana Skoplje, grad Kraljevića Marka Prilep, carski Prizren, selo srpske patrijaršije Peć i t. d., i t. d. Posle balkanskoga rata nalazimo historijska mesta Kumanovo, Prištinu, Štip, Veles, Devdeliju i ostala mesta, koja se nalaze na levoj obali Vardara. Narod je zove Južna Srbija, i ako je ona sastavljena od nekoliko manjih pokrajina (kao Metohije) a posle Kumanovske bitke prozvana je Nova Srbija. Svakome nacionalnome Jugoslovenu ovaj deo naše domovine mío je i drag. Pa ako iko, to jugoslovensko Sokolstvo sa svoga neoborivoga gledišta narodnoga i državnoga jedinstva, treba da zna prilike i razvoj Sokolstva u Južnoj Srbiji, jer od toga poznavanja zavisi i naša ljubav i pažnja, koju treba i moramo da poklonimo Sokolstvu u tome kraju.

Sokolska ideja u tome kraju je ideja sadašnjosti i ako su i za vrijeme turske vlasti postojala sokolska društva «Dušan Silni», koja su imala čisto propagandistički karakter t. j. održavati budnu svest srpskoga dela našega naroda u tome kraju, jer nasuprot toj propagandi postojala je bugarska propaganda, koja je imala svoje «Junake», a kraj ovih dviju propagandi postojale su još: turska, grčka, arnautska i rumunjska propaganda. Usled tih propagandi na svest u pripadnosti toga dela našega naroda, nastao je u Južnoj Srbiji taki kaos u pogledu nacionalne pripadnosti, da se o jedinstvenoj nacionalnoj svesti u tima krajevima ne može da govori, i ako su cela prošlost, kulturni spomenici, običaji i tradicije jasni dokazi, da taj element s malim izuzecima doseljenika pripada srpskome delu našega naroda. No 500 godišnje ropstvo i propagande stvorile su Vavilon od naroda, a da se ne govori o mačedonskom pokretu emigranata, koji rade na bilo prisajedinjenju Bugarskoj ili nezavisnoj Makedoniji, stvarajući u našoj domovini novu mačedonsku narodnost, kao što je Austrija stvorila bosansku. Baš taj fakat nalaže jugoslovenskome Sokolstvu, da ono kao sveopšta narodnja ustanova, proširujući svoj rad bez obzira na pleme, veru i stalež probudi u ovom delu naše domovine osećaj, da i ono pripada velikoj zajednici jugoslovenskoga naroda. Ono to jedino i može da učini, jer je pokret vanpartijski i nepolitički. Tu zadaću treba u prvom redu da vrše sokolska društva u Južnoj Srbiji i to u smislu Jugoslovenstva koje spaja u jedno, a ne Jugoslovenstva koje razdvaja na troje i četvero, pa šta više i na vere. No, ta sokolska društva treba da imaju i potporu svoju nas van Južne Srbije. Sokolstvo tako ima mnogo

volje i snage ali malo stručno spremnih vođa i načelnika. Jedan kurz, koji bi dao u početku 50 i nekoliko spremnih vođa i načelnika, ali u pravom smislu reči spremnih, t. j. tehnički, organizatorski i idejno, jeste pitanje nasušnoga hleba za tamošnje Sokolstvo. U tome treba da mi iz ovih krajeva pomislimo i da od svoga vremena damo i njima i krenemo dva meseca u njihove krajeve. To je prva zadaća. Ideja Sokolstva u pravom smislu sokolske ideologije nije poznata ni onome krugu, koji je član sokolske organizacije i ako sokolski radnici u tome kraju žrtvuju i previše i rade u prilikama, prostoru i sredini, koja da je kod nas, mnogoga i mnogoga od nas prošao bi idealizam za rad. No, kako domoroci, tako i oni koji su došli u te krajeve, a većinom pripadaju hrvatskome delu našega naroda, rade sa idealizmom, koji treba da služi za primjer, a da ne spominjem s koliko ljubavi rade vojnički krugovi zajedno s civilnim vlastima. Pokraj poznavanja ideje Sokolstva, i organizacija je slaba, a javna štampa piše samo od vremena do vremena o Sokolstvu. Potrebno bi bilo, da u te krajeve otide sokolski radnik propovednik i organizator, koji bi živom rečju znao prikazati snagu i potrebu sokolske ideje, koji bi pisanom rečju u dnevnim novinama znao za širu javnost prikazati snagu i potrebu sokolske ideje, a kraj toga znao i organizovati društvo u pravcu: upravnom, tehničkom i prosvetnom. Ovaj rad po društvima i javnosti, trebao bi da bude u isto vreme sa radom na kurzu i kad se onaj član povрати iz kurza nade uređenu i organizaciju, na koju on samo primeni znanje stečeno na kurzu, ali ne samo tehničko, nego i idejno-organizatorsko, a to je veoma važno. Tim dvama momentima, a kraj toga jakom organizacijom župe u Skoplju i okružja bitoljskoga, bregalničkoga, kosovskoga i vardarskoga, Sokolstvo u Južnoj Srbiji sa idealnim sokolskim radnicima bio bi tek pravi početak sokolske misli u Južnoj Srbiji.

No sokolska ideja treba da pređe i obuhvati dušu svakoga našega čoveka u Južnoj Srbiji, ali u isto vreme i da obuhvati našu dušu za te krajeve, zato bi bila preka potreba, da jugoslovensko Sokolstvo napravi: «Pohod jugoslovenskoga Sokolstva u Južnoj Srbiji». Kako i na koji način? Celo jugoslovensko Sokolstvo ne može da se na više dana koncentriše na jednom mestu zbog prehranidbenih i stanarinskih prilika. Zato je potrebno naći načina, da celo jugoslovensko Sokolstvo dođe ne samo u jedno mesto, nego u celu Južnu Srbiju. Način: Pojedine župe iz naših krajeva jedna za drugom, već prema napred određenom planu idu u posete izvesnim okružjima i mestima, kao n. pr. zagrebačka župa Bitolju, ljubljanska župa Devdeliji, osiječka župa Ohridu, novosadska župa Štipu i t. d. Svaka župa sme da pošalje najviše 500 sokolskih pripadnika raznih kategorija, koje kao takove kad dođu: Bitolj, Ohrid, Štip i t. d. spremi za taj broj hrane, stana, prevoza i slično. U svima tima mestima uz učešće okolnoga naroda priređuju se po celoj Južnoj Srbiji sletovi i tako deluju na svest celoga naroda u Južnoj Srbiji. Ako se posle toga može željeznicom da učini jednodnevni pohod na Kosovo, bez noćivanja, tad bi ceo ovaj pohod bio okrunjen velikim nacionalnim i sokolskim uspehom.

Proboravivši u Južnoj Srbiji neko vreme, došao sam do uverenja, da bi ovaj prvi rad a i pohod učinio za te krajeve i obzirom na ideju jedinstva više, nego sve partijske i druge promene. Iznio sam ovo u dobroj veri, jer sam se uverio da se na jugu otadžbine naše odigrava život, od kojega zavisi i veći deo naše narodne celine. Uverio sam se, da ako Sokolstvo hoće dela, tad neka to delo pokaže u Južnoj Srbiji. Dosta je Maribora, Ljubljane, Zagreba, Osijeka, Novoga Sada i drugih mesti, bacimo poglede i rad na krajeve, koji traže: svesti i znanja u pripadnosti velikoj jugoslovenskoj zajednici. Stvorimo na jugu jak kordon narodne svesti i sokolskoga osvedočenja da i taj deo sokolskoga obruča popunimo i zaokružimo ceo naš narod sokolskim zidom, koga ne će moći i niko da razori, jer iza toga bit će

sokolske straže svesnoga jugoslovenskoga Sokolstva, pa bilo ono u Mariboru ili Zagrebu, Splitu ili Novome Sadu, Bitolju ili Osijeku, Sarajevu ili Vel. Bečkerek. U tome je snaga i volja jedinstva sokolskoga verovanja, koje traži da bacimo svoje poglede u Južnu Srbiju.

Priobčujemo članek brata Bogunovića, ker odobravamo njegovo stvarno in idejno zamisel v polnem obsegu. Pohod našega Sokolstva na jug naše države — osobito na slavno Kosovo polje — bi bil za nas vse največje važnosti zlasti v moralnem pogledu. Za bližnjo bodočnost pa je ta načrt vsaj v večjem obsegu neizvedljiv. Vendar ne smemo pozabiti nanj, ampak moramo vedno računati s tem, da pride dan, ko pohitimo na Kosovo. Konkretno bo možno o tem govoriti po letu 1926. Uredništvo.

IZ STAREŠINSTVA JSS.

L. redovita sednica starešinstva JSS. 9. februara 1925.

Prisutni: Gangl, Ambrožič, Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Fux, Jeras, Kajzelj, Marolt, Poženel, Turk. — Opravdani: Miklave, Švajgar, Trdinova.

Tajnik JSS. izveštuje: Br. Hadži odriče se zaradi bolesi članstva starešinstva JSS. i moli, da ga kandidacioni odbor ne kandidira za narednu upravnu godinu. Prima se zaključak, da se bratu Hadžiju podeli dopust do glavne skupštine, a njegovo nadaljno surađivanje u savezu kao predsednika prosvetnog odbora neka stoji do njegova zdravlja. — Sokolsko društvo u Beogradu najavlja svoju glavnu skupštinu za 1. marta 1925. Delegat saveza na toj skupštini bit će br. Paunković, a uz njega br. načelnik Ambrožič. — Sokolska župa u Mostaru javlja, da će se vršiti njezin tečaj za predjake od 22. januara do 20. februara 1925. i moli jednoga delegata starešinstva za ispitivača kod ispita 20. februara. Ujedno najavlja svoju glavnu skupštinu za 22. februar 1925. Savezni T. O. poslat će k ispitu jednoga brata iz Sarajeva, na glavnu skupštinu poslat će se brzojavni pozdrav. — Sokolska župa u Novom mestu najavlja svoju glavnu skupštinu za 15. februar i za isti dan sastanak društvenih lekara. Kao delegat saveza učestvovat će br. starosta Gangl. — Veliki župan ljubljanske oblasti upozoruje, da mora savez zamoliti za dozvolu, da smeju Sokoli nositi odoru i znak. Podnest će se molba. — Starosta sokolske župe u Skoplju, br. Živković, poslao je starosti saveza dopis, kojim donša pitanje pokrajinskoga sleta na Kosovu na Vidovdan god. 1926. Dopis se je predao najprije tehničkomu odboru saveza na raspravljanje. — Brat Štěpánek piše iz Praga br. starosti, neka bude dan otvorenja Tyrševa doma 23. maja i sastanak rada, na koji neka pošalju svoje referate i česki i jugoslovenski radnici. Zaključci: a) br. Švajgar podastire referat o sokolskoj statistici, b) br. dr. Fux o značenju saobraćaja českoga i jugoslovenskoga Sokolstva; dva referata, i to gospodarsko pitanje u društvima i župama i o naobrazivanju sokolskog činovništva neka preuzmu braća Česi. Na svečanost neka idu toga radi i župski činovnici. — Brat Štěpánek se ujedno zahvaljuje na odlikovanju spomen - plakatom. — Doprinos za savezni dan poslalo je do sada 241 društvo u ukupnom iznosu Din 128.404.06. Bivši tajnik sokolskoga društva Ljubljana otišao je za nekoliko meseci u Ameriku. Naručilo mu se, da po mogućnosti poseti krajeve, gde su sokolska društva pa nek im bude tumačem naših pozdrava i opštega položaja. — Referent gospodarskoga odelenja moli, da pravnik saveza sastavi nacrt pogodbe za sokolske podzakladnike.

Donešena nova pravila za sokolske župe pregledalo je u celosti starešinstvo JSS. i odobrilo bez promene.

LI. redovita sednica starešinstva JSS dne 16. februara 1925.

Prisutni: Ambrožič, Čobal, Deu, Fettich, Jamar, Jeras, Kajzelj, Marolt, Miklavc, Poženel, Rupnik, Turk. — Opravdani: Gangl, Bajželj, Fux

U odsutnosti staroste i njegova namesnika predsedsa br. Kajzelj.

Tajnikov namesnik izveštuje: Sokolska župa u Skoplju šalje sa svoje glavne skupštine u štipu pozdrav starešinstvu Saveza. Prima se zaključak, da se odašalje pismenu zahvalu. — Na glavnu skupštinu župe Zagreb ide kao delegat starešinstva br. dr. Car, a uz njega će na skupštinu i br. dr. Fux. — Župa Rijeka najavlja svoju glavnu skupštinu za 1. marta. Delegat će se odrediti poznije. — Župa Kragujevac ima glavnu skupštinu 8. marta u Paraćinu, a župa u Banjaluci 22. februara. Na obe ide kao delegat br. Čobal.

Blagajnik br. Kajzelj podaje izvešće o stanju blagajne. U 20 dinarsku zakladu poslalo je sokolsko društvo I. u Ljubljani na račun Din 9.000 — Za savezni dan poslalo je do sada svoje doprinose 251 društvo u ukupnom iznosu Din 131.701.66.

Načelnik br. Ambrožič izveštuje, da je kao delegat fungirao na glavnoj skupštini župe Ljubljana, koja je prepodne zaključila likvidaciju i fuziju obeju ljubljanskih župa, što se je na ustanovnoj glavnoj skupštini još istoga dne popodne izvršilo pod njegovim predsedanjem. Br. Marolt izveštuje u istom smislu o toku glavne skupštine župe Ljubljana I., na kojoj bejaše on kao savezni delegat.

Referent organizacijskoga odeljenja br. Marolt izveštuje o zaključku sokolskoga društva u Križevcima, da se ime sokolskoga društva promeni u «Jugoslovenski Sokol». Javit će im se, da počekaju do glavne skupštine saveza, gde će doći na raspravu i promena društvenih pravila. Načrt novih pravila sokolskih društava je starešinstvo JSS potvrdilo bez promene.

*

III. izkaz prispevkov za savezni dan (do 9. februara 1925.). Viš 100 Din, Marenberk 100 Din, Ljubljana I 923 Din 50 p, Polje 300 Din, Litija-Smartno 335 Din 75 p, Cerknik-Čavle 227 Din, Straža-Valtavs 280 Din, Radovljica 250 Din, Tržič 800 Din, Užice 500 Din, Križevci pri Ljutomeru 400 Din, Veles 200 Din, Čuprija 2000 Din, Maglaj 106 Din, Sv. Lenart v Slovenskih goricah 200 Din, Slovenska Bistrica 373 Din, Kruševac 602 Din, Makarska 977 Din, Radovište 300 Din, Ljutomer 338 Din, Brdo 60 Din, Loška Dolina 460 Din, Benkovač 356 Din, Št. Vid nad Ljubljano 8 Din 50 p, Makarska «za leto 1923» 200 Din, Bakar 50 Din, Metlika 504 Din, Dravograd-Meža 454 Din 50 p, Stari Sivač 100 Din, Stari Vrbas 200 Din, Veliki Bečkerek 1991 Din 75 p, Sremski Karlovci 300 Din, Stari Futog 100 Din, Milna 172 Din, Gomilica 100 Din, Solin 353 Din, Vranjic 418 Din 50 p, Jelsa 280 Din, Bačko Petrovoselo 200 Din, Plevlje 344 Din, Gorenji Logatec 505 Din, Sušak 2168 Din 75 p, Lipik 105 Din, Šabac 578 Din, Kragujevac 600 Din, Požarevac 300 Din, Kovin 150 Din, Koprivnica 354 Din, Bregane 100 Din, Osijek 525 Din, Moravče 150 Din, Valpovo 531 Din 25 p.

Iz prosvetnoga odbora JSS.

Poročilo iz 19. seje prosvetnoga odbora JSS. z dne 18. februara 1925. — Dosedanji predsednik prosvetnoga odbora JSS. univ. prof. dr. Jovan Hadži je zaradi bolezni odložil svojo funkciju v saveznom starešinstvu. Za njegov trud in požrtvovalnost se mu izreče pismena zahvala. — Z ozirom na 75letnico prezidenta ČSR. Masaryka se sklone pozvati vsa društva, da proslave jubilej velikega Slovana. V to svrhu se priporoča nabava dveh novoizišlih prevodov Masarykovih del, ki jih ima v zalogi Prosvjetna nakladna zadruga, Zagreb, Gundulićeva ulica 24.

Bratskim društvenim prosvetnim odborom! Dne 8. marca t. l. praznuje 75letnico svojega rojstva veliki Slovan, prezident bratske Čehoslovaške

republike dr. T. G. Masaryk. Pozivljamo vsa bratska društva, da proslave s predavanji, nagovori ali na drug način jubilej za osvoboditev Slovanstva velezaslužnega brata Masaryka. — K tej priliki priporočamo vsem bratskim društvom, da si nabavijo za svoje knjižnice dvoje znamenitih Masarykovih del, in sicer «Rusija i Evropa» (cena 60 Din) in «Borba za samoodredjenje naroda» (cena 25 Din), ki sta izšla v srbohrvatskem prevodu. Naročata se pri Prosvjetni nakladni zadrugi, Zagreb, Gundulićeva ulica 24. Založništvo se je obvezalo, da dá sokolskim društvom in članom sokolskih društev 15 % popusta.

SOKOLSKA MATICA

Jugoslovenska Sokolska Matica v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo, vabi svoje zadružnike na redni občni zbor, ki se bo vršil v torek, dne 17. marca 1925. ob 18. uri v saveznih prostorih v Ljubljani (Narodni dom). Dnevni red: 1.) Poročilo načelstva; 2.) poročilo nadzorstva; 3.) čitanje revizijskega poročila; 4.) sprememba pravil; 5.) dopolnilne volitve; 6.) slučajnosti. Ako občni zbor v zmislu § 17. pravil ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje na istem mestu z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepčen brez ozira na število navzočnih. Juridične osebe prisostvujejo občnemu zboru po svojih načelnikih ali pooblaščenih odbor-nikih. Pooblaščenici zadružnikov morajo predložiti podpisana pooblastila.

Izkaznice Jugoslovenske Sokolske Matice se pošljejo samo onim članom, ki bi to zahtevali in obenem poslali za poštino 1 Din. Odbor Jugoslovenske Sokolske Matice vsem članom ne more poslati izkaznic radi prevelikih poštinih stroškov. Na novo pristopivši člani (od leta 1924. naprej) pa dobe izkaznice v najkrajšem času, ker so itak plačali, razen deleža 25 Din, še manipulacijske stroške 3 Din.

IZ ŽUP

Glavna skupščina Gorenjske sokolske župe se je vršila v nedeljo, dne 1. februarja 1925., v Škofji Loki. Zastopana so bila razen društev Bled in Mojstrana vsa v župi včlanjena društva, in sicer po 22 odposlancih. — Skupščino je vodil župni starosta br. dr. Šemrov. Starešinstvo JSS. je zastopal br. dr. Jamar. — Župni načelnik br. Ažman je v svojem vestno sestavljenem poročilu navedel tehnično delo v preteklem letu, zlasti župne nastope in tekme, ki izkazujejo znaten napredek glede števila tekmovalcev in tekmovalk. Na župni tekmi na Jesenicah je tekmovalo 7 vrst in 9 posameznikov v nižjem, 2 vrsti in 4 posamezniki v višjem oddelku, izmed članic pa 2 vrsti in 3 posameznice; skupno 51 tekmovalcev v nižjem, 16 tekmovalcev v višjem oddelku in 15 tekmovalk. — Tekma naraščaja se je vršila ob priliki naraščajevega dne na Bledu, 3. avgusta 1924. Tekmovalo je 8 vrst in 4 posamezniki v nižjem in 2 vrsti ter 3 posamezniki v višjem oddelku. Ženski naraščaj je postavil 6 vrst in 3 posameznice. Župnega zleta na Jesenicah dne 13. julija 1924. se je udeležilo 310 članov in 116 članic v kroju. Nastopilo je 110 članov in 70 članic z župnimi prostimi vajami. Na orodju je nastopilo 9 vrst in 1 vrsta članic z Jesenic. Posebe sta nastopili 2 vzorni vrsti na bradlji in drogu. V župi se je osnoval župni zdravniški odsek, ki ga vodi predsednik br. dr. Šavnik iz Kranja. Župni T. O. je ustanovil dijaški prednjaški zbor, ki ima vodstvo dijaške telovadbe v okviru Sokolskega društva v Kranju. — Tajnik br. Cvar je podal statistiko društev, iz katere je razvidno, da se je članstvo pomnožilo. Župa šteje 14 društev, 1726 članov, 898 članic, skupaj 2624 članstva. Telovadcev je 249, telovadk 144, moškega naraščaja 175, ženskega naraščaja 115, moške dece

287, ženske dece 308, članov v kroju 444. Lastne domove imajo društva: Bled, Gorenja vas-Poljane, Kranj, Medvode, Mojstrana, Radovljica, Stražišče, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Ziri. Odbor je imel v pretečenem letu 2 seji, starešinstvo pa 7 sej. Društvenih skupščin so se udeležili župni delegati. Udeležba je izostala le pri društvu Mojstrana, ki je prepozno javilo svoj občni zbor. Ta udeležba župnih delegatov se je izkazala kot jako potrebna, delegati so imeli priložnost, da so se informirali o prilikah v posameznih društvih in si je župno starešinstvo na podlagi teh poročil napravilo precej jasno sliko o stanju društev. Župni kataster je urejen razen v društvu Mojstrana. Na novo je bilo ustanovljeno društvo v Dražgošah, ki ga skupščina soglasno sprejme v župno organizacijo. — Poročilo blagajnika, brata Meška, izkazuje preko 6000 Din prebitka. Vrhutega dolgujejo še tri društva na porezu 1120 Din. — Vestno sestavljeno poročilo predsednika prosvetnega odbora, br. dr. Obersnela, je vsebovalo organizacijo in delo prosvete. V svojem poročilu navaja, da se dá prosvetno delo uspešno voditi le iz župnega središča. V bodoče se Kranj kot sedež župe ne more in ne sme odtegovati dolžnostim, ki jih ima kot župno središče. Dve stroki sta, na katerih naj bi se prosvetno delo predvsem osredotočilo, to je sokolski tisk in predavanja idejne vsebine. Število naročnikov v župi za sokolski tisk napreduje. Poroča o usodi edine sokolske publikacije, ki je izšla v minulem letu poleg «Vaj za skupne nastope in tekme v letu 1924.» v območju župe, t. j. spomenica «Jeseniški Sokol 1904—1924». Glede predavanj je župa na zagrebškem saboru dala inicijativo za praktično izvajanje dela po premišljenem načrtu. Predlagala je, da savezni prosvetni odbor od časa do časa določi minimalni program za predavanja po društvih z določitvijo snovi in virov. Ves cikel predavanj, ki je bil po saveznem prosvetnem odboru določen za letošnjo zimsko dobo, je izvedlo v župi edinole društvo Jesenice. Druga župna društva niso smatrala za potrebno, da bi izvršila, kar je sokolski sabor sklenil na predlog njihove župe in odredil savezni prosvetni odbor. — Poročilo, ki je za župo precej porazno, ugotavlja, da sokolski organi svojih funkcij ne izvršujejo resno, zato se ne smemo čuditi, da tudi članstvo ne izpolnjuje svojih sokolskih dolžnosti, zaradi tega je napredek v sokolski vzgoji naroda naravnost minimalen. Žal, da Sokolstvo marsikje nezdrave pojave v narodu celo indirektno pospešuje, namesto da bi delovalo v smeri, da se taki pojavi izločijo. — Iz poročila o manjšinskem delu v župi, ki je poverjeno br. dr. Obersnelu, je bilo razvidno, da vodi župa svojega varovanca, Sokolsko društvo Guštanj ob skrajni severni meji, z največjo skrbjo. — Upravno in tehnično nadzorstvo je upravljal v župi brat Mat. Sušnik, izvedel je 13 nadzorstev. — Letošnji župni zlet bo v Škofji Loki na dan 5. julija, naraščajski dan pa v Kranju dne 7. junija, združen z otvoritvijo tamošnjega doma. — Župa bo izdajala pod uredništvom brata dr. Kuščerja svoj Vestnik. — Volitve so se izvršile z vzklikom in so bili izvoljeni: za starost br. dr. Šemrov, Kranj; za namestnike br. Dolenc st., Škofja Loka; Oswald, Jesenice; Špicar, Radovljica; za načelnika br. Ažman, Kranj; za načelnico s. Sajovicéva, Kranj; za tajnika br. Cvar, Kranj; za blagajnika br. Mešek, Kranj; za zapisnikarja br. Česenj, Kranj; za odbornike bb. Emmer, Ravnik, Sajovic in Vařacha, vsi iz Kranja; za predsednika župnega prosvetnega odbora br. dr. Obersnel, Jesenice; za njegovega namestnika br. dr. Kuščer, Stražišče. — Za župne odposlance na skupščino JSS. v Brodu na Savi so bili določeni: dr. Šemrov, Benedik, Cvar, Dolenc st., Oswald in Ažman. — Da se odpravi malomarnost nekaterih župnih društev in posameznih župnih funkcionarjev, ki ne vrše svojih dolžnosti in s tem delovanjem onemogočujejo točno poslovanje župe, je sklenila skupščina na predlog br. Obersnela nastopno: 1.) Ako se dogodi, da župno društvo navzlic opominom ne poda zahtevanih poročil ali da ne izvršuje župnih odredb, je

pooblaščenno župno starešinstvo, da odpošlje k dotičnemu društvu na njegove stroške župnega nadzornika z nalogo, da izvrši za društvo, kar je potrebno. — 2.) Župni odbor se pooblašča, da v primeru potrebe na predlog župnega nadzornika zahteva odstop društvenih organov, ki bi ne vršili svojih dolžnosti. Društva so na temelju § 5, društvenih pravil dolžna, da tako zahtevo župnega odbora izpolnijo. Sklep župnega odbora se mora javiti vsem župnim društvom in razglasiti v saveznem in župnem glasilu.

RAZNOTEROSTI

Malo sokolsko društvo Bratrouchov na Češkem ima za članstvo večinoma same tkalce, ki so vsi siromašni, a dobri Sokoli. Kakor druga sokolska društva mora tudi Bratrouchov oddati po 10 Kč za člana za dogradnjo Tyrševega doma. — Kaj so vrli bratje storili? Odločili so se, da letos ne prirede plesnih zabav, temveč podarijo ta denar za naznačeni namen — za Tyršev dom. — Ali naj kaj dostavim? Naše članstvo v marsikaterem društvu pa se upira za sanacijo JSS. plačati borih 20 Din, zato se pa pleše, pleše in pleše. Kdaj bomo tako dobri Sokoli kot bratje iz Bratrouchova?

Kako delujejo češka društva v manjšinskem oziru, nam predočuje zopet «Sokolský Věstník». Društvo Michle, ki ima za članstvo samo delavstvo in male obrtnike, deluje jako požrtvovalno za svoje manjšinsko društvo Haj pri Duchovu. Po prizadevanju vrlih Michlčanov si je društvo kupilo dvojce stanovanjskih hiš, poleg tega pa je članstvo med seboj v nekaj tednih nabralo 4155 Kč. — Ali ni to krasen primer sokolskega bratstva?

V Hranicah na Moravskem je pred kratkim umrl tamošnji starosta sokolskega društva Václav Jonaš. Zapustil je društvu za zgradbo sokolskega doma ogromni znesek 1.000.000 Kč.

«Vzlet», glasilo ene velikih čeških žup, Středočeské, opisuje nastopni dogodek: V jedilnem vozu brzega vlaka Bratislava—Praha je odgovoril neki gospod, po zunanosti sodeč višji uradnik, znanega sokolskega delavca O. H., ako ni on «predsednik» društva Sokol v V. Na odgovor, da je dotičnik to svoječasno bil, mu je omenjeni višji uradnik pokazal člansko izkaznico izpred vojne ter dodal, da je po prevratu (pred 6 leti!) večkrat mislil zopet se prigrasiti v sokolske vrste, da pa do sedaj ni našel časa za to. — In koliko je takih gospodov, ki nimajo «časa» prigrasiti se zopet v Sokolstvo ter se izkazujejo s starimi izkaznicami.

Věstník Sokolský, list ČOS., prinaša v vsaki svoji številki lepo serijo slik iz sokolskega življenja. V prvih številkah smo opazili poleg nekaterih slik iz skupščine ČOS. tudi nekaj posnetkov javne telovadne akademije Karlinškega Sokola.

Državni telovadni kurz v Pragi je obiskovalo 85 slušateljev, od teh 66 Sokolov, 1 Orel ter 61 slušateljic, od teh 55 Sokolic. Poleg njih se udeležuje tečaji še 5 slušateljev vojaške telovadne šole.

Poljsko sokolsko društvo v Krakovu je prejelo od mestne občine v Krakovu v dar nad 50.000 m² veliko zemljišče, da zgradi letno vežbališče. — V Ljubljani pa je klerikalna občina svoječasno hotela razlastiti Sokola I ter mu hotela odvzeti kupljeno zemljišče. Kako različno je po svetu.

Prihodnja olimpijada se bo vršila leta 1928. v Amsterdamu. Priprave so že v polnem teku. Upravne in tehniške priprave vodi holandski olimpijski odbor. Mnoge športne organizacije se že z vso vnemo pripravljajo na olimpijado ter z napetostjo pričakujejo konference leta 1925. v Haagu, kjer bodo določili tekmovalne tvarine za razne športne panoge.